

นาฏกรรมแห่งธรรมชาติในงานของ “เงาจันทร์”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารียา หุดินทะ

ประเด็นนำเสนอ

๑. เเงาจันทร์คือใคร มีตำแหน่งแห่งที่อย่างไร
ในวงวรรณกรรมไทยปัจจุบัน
๒. ธรรมชาติที่ปรากฏในงานของเเงาจันทร์มี
ลักษณะใดบ้าง
๓. ความหมายของธรรมชาติที่ปรากฏในงาน
ของเเงาจันทร์

ประวัติและผลงาน (บางส่วน)

- ❖ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี
- ❖ จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ❖ ปัจจุบันเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนเล็ก ๆ ใกล้แม่น้ำเพชรบุรีบ้านเกิด

ผลงานและรางวัล

ผลงานเล่มแรก คือ รวมเรื่องสั้นชื่อ “หัวใจดอกไม้” ได้รับรางวัลชมเชยประเภทหนังสือรวมเรื่องสั้น ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2548

ได้รับรางวัลเรื่องสั้นยอดเยี่ยมรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2548 จากเรื่องสั้นชื่อ “บุหลันแรม”

พ.ศ. 2549, พ.ศ. 2550 ผลงานรวมเรื่องสั้นชุด “ปรารถนาแห่งแสงจันทร์” จัดพิมพ์โดยแพรว สำนักพิมพ์ เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ (**Southeast Asian Writers Award**)

ผลงานและรางวัล

พ.ศ. 2552 นวนิยายเรื่อง “ด้วยเหตุแห่งเสน่หา”
เข้ารอบสุดท้ายรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด

พ.ศ. 2554 นวนิยายเรื่อง “ในรูปเงา” ได้รับ
รางวัลนวนิยายยอดเยี่ยมรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด
นวนิยายยอดเยี่ยมรางวัลเซเว่นบุ๊กอะวอร์ด
เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์

พ.ศ. 2554 นวนิยายเรื่อง “แพรจันท์” เข้ารอบ
สุดท้ายรางวัลสุภัทร สวัสดิรักษ์

นักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงในวงวรรณกรรมไทย

กฤษณา อโศกสิน : นวนิยายแนวชีวิตครอบครัว เรือนมนุษย์

บ้านชนนิก ปูนปิดทอง ข้ามสีทันดร

สุวรรณี สุคนธา : นวนิยายบรรยายความรู้สึกรักของตัวละคร

หญิง เขาชื่อกานต์ พระจันทร์สีน้ำเงิน

ความรักครั้งสุดท้าย แก้วขาวในห้องแดง

โบตั๋น : นวนิยายแนวสตรีนิยม เกิดแต่ตม กว่าจะรู้เดียงสา

ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด บัวเลี้ยงน้ำ

ศรีดาวเรือง : ผลงานแนวสัจจสังคมนิยม แก้วหยดเดียว

บัตรประชาชน ภาพลวงตา มัทรี แม่สาธุ

บุหงา ซ่อนกลิ่น

แก้วแก้ว : นวนิยายแนวเหนือธรรมชาติ วิมานมะพร้าว

แต่ปางก่อน เรือนมยุรา พิมมาลา นิรมิต

ปลายเทียน

พื้นที่ของเงาจันทร์ในวงวรรณกรรมไทย

เงาจันทร์เป็นนักเขียนหญิงที่น่าเสนอ

งานแนวท่องเที่ยว

อย่างจริงจัง แทบจะเป็นหนึ่งเดียวของ
วงวรรณกรรมไทย

อะไรคืองานแนวท้อ่งทู่่ง

งานแนวท้อ่งทู่่ง หรือ “นวนิยายลูกทู่่ง” คือ นวนิยายที่เสนอภาพการดำรงชีวิตของคน ในชนบท นำเสนอภาพของคนที่มีสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และสะท้อนให้เห็น ประเพณี พิธีกรรมประจำถิ่นนั้นๆ

นวนิยายลูกทู่่ง มีนัยที่อิงกับนักเขียนชาย

ตัวอย่างนักเขียนและนวนิยายลูกทุ่ง

นวนิยายชุดของไม้ เมืองเดิม ได้แก่เรื่อง
ชายสามโบสถ์ เกวียนหัก แสนแสง

ชุดเรื่องสั้น "ผู้เฒ่า" ของ มนัส จรรยงค์

ชุดเสเพลบอยชาวไร่ ของ' รงค์ วงษ์สวรรค์

สร้อยทอง สาวชาวไร่ ลูกชาวนา ของ นิมิตร ภูมิถาวร

ทุ่งมหाराช ของ เรียมเอง

ลูกอีสาน ของ คำพูน บุญทวี

งานแนวท่องเที่ยวของเงาจันทร์

❖ งานแนวท่องเที่ยวที่เสนอจาก บรรยากาศ และวิถีชีวิตของคนในชนบทที่ผูกพันกับธรรมชาติ :

บุหลันแรม ในรูปเงา แพรจันทร์

❖ งานแนวท่องเที่ยวประจำถิ่น เสนอจาก บรรยากาศ วิถีชีวิต ชนบประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงภาษาประจำถิ่นด้วย :

เหตุแห่งเสน่ห์หา

ถิ่นเพชรบุรี ภาษาเพชรบุรี วิถีชีวิตคนทำน้ำตาลโตนดเมืองเพชรบุรี

ธรรมชาติในงานของเงาจันทร์

ปรากฏในส่วนของ

❖ จากและบรรยากาศ

❖ ตัวละคร

❖ โครงเรื่อง

ฉากและบรรยากาศในเรื่องบุหลันแรม

จากธรรมชาติที่ผูกพันกับวิถีชีวิตชนบท

ทุ่งนา ลานไต้ต้นมะม่วง กองฟาง น้ำหลาก

ถึงวันนี้ข้าวในนาก็เก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว ทุ่งนามองดู
เว้งว่างไปจนจรดภูเขาสีน้ำเงิน ลมร้อนพานพัดกองฟางสีเหลือง
กระจัดกระจายปลิวคว้าง ๆ ไปในท้องทุ่ง เย็นย่ำตะวันตก
คนหนุ่ม ๆ ล้อมวงเตะตะกร้อกันที่ลานไต้ต้นมะม่วงใหญ่ที่แผ่
ใบร่มครึ้มจนเหงื่อชุ่มโชกแล้วจึงตั้งวงรำสุรากันด้วยอาการสุขุม
เมื่อเริ่มแรก

บุหลันแรม น.268

ฉากและบรรยากาศในเรื่องบุหลันแรม

ฉากธรรมชาติที่ผูกพันกับวิถีชีวิตชนบท

ทุ่งนา ลานใต้ต้นมะม่วง กองฟาง น้ำหลาก

So far, the rice grains have been harvested from the field which is the vast opened landscape stretching to the dark blue-colored mountain. The tropical wind blows yellow rice straw away scattered in the rice field. In the twilight of evening, young men enjoyed playing rattan ball at the outdoor yard under the huge mango tree with the shade of branches. They get exhausted and sweaty of playing and gather a drinking group. At the beginning, they are still not drunk.

บุหลันแรม น.268

วิถีชีวิตชาวบ้านในชนบท

ผู้หญิง ทำกับข้าว แปรรูปผลิตผลเพื่อเป็นอาหาร ทำงานบ้าน
ปักผ้า ผู้ชาย ทำงานหนักในไร่นา หาบข้าว

ในร่มเงาของชายคาบ้านที่ร่มรื่นด้วยซุ้มเฟื่องฟ้าไปรษณีย์สีชมพู
หล่นเกลื่อนกลาด ซึ่งเป็นที่สาว ๆ มาจับกลุ่มทำงานและพูดคุยกันนั้น
แรมเป็นคนนอกโดยแท้ หล่อนไม่ปักผ้าเซ็ดหน้าหรือถักผ้าพันคอ
ไหมพรม หล่อนไปที่นั่นพร้อมกับงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ในครัว บางคราว
หล่อนก็ขูดเปลือกมะรุ้มเพื่อจะแกงมือเย็น บางหนหล่อนกระเดียด
ตะแกรงใส่พริกที่ตากแดดจนแห้งสนิท ส่งกลิ่นฉุนและหล่อนต้อง
ปลิดขั้วมันออกให้หมดก่อนจะโขลกเป็นพริกป่น หล่อนก้มหน้าก้มตา
ทำงานท่ามกลางกลิ่นเครื่องเทศ พลังก็ฟังพวกผู้หญิงคุยกัน

วิถีชีวิตชาวบ้านในชนบท

ผู้หญิง ทำกับข้าว แปรรูปผลิตผลเพื่อเป็นอาหาร ทำงานบ้าน
ปักผ้า ผู้ชาย ทำงานหนักในไร่นา หาบข้าว

In the shade of house roof cooled with bougainvillea arch and floored around with the pink petals where young girls work and chat, Raem is viewed just an outsider. She does not embroider any handkerchief nor knit a wool scarf; still, she works little kitchen chores there. Sometimes, she scratches off horseradish's skin to be prepared for dinner cooking and carries a grate of sundried and strong-smelled chili to be pounded after she removes the stems. She keeps working among the smell of spices and listens to their conversations. Sometimes, she absent-minded blanks out to the expansive brown rice field under the gold sunlight in the lonely late afternoon.

บุหลันแรม น.270

ฝีมือของหล่อนดำหยาบเกรอะกรังแข่งขาแขนแมน
ใหญ่โตเหมาะแก่การงานหนักในไร่นาเท่านั้น หล่อนหาบข้าว
ด้วยคันหลาวงามระหงข้างละสิบห้าฟ่อน เท้า ๆ กับติดเงิน
ชายที่แข็งแรงที่สุดในหมู่บ้านทำได้

การเกี่ยวข้าว

ฟ่อนข้าว

การไถนาโดยใช้วัวเทียมไถ

ตามปกติแล้วจันทร์จะต้องช่วยแรมไถนา
หลังจากที่พ่อตายไป เพื่อให้ทำนาเสร็จทันช่วงน้ำหลาก
ซึ่งลูกสาวบ้านอื่น ๆ ไม่ทำกัน ลูกสาวมีหน้าที่ดำนา
เกี่ยวข้าวเท่านั้น หน้าที่ไถนาถอนกล้าเป็นงานของผู้ชาย
จันทร์ไม่ชอบไถนา หล่อนเป็นคนอ่อนหวานนุ่มนวล
ไม่ชอบตีวัว วัวของหล่อนจึงลากคันไถอย่างเชื่องช้าและ
เกียจคร้าน แต่แรมมูทะลุุดัน หล่อนสู้กับวัวดีอย่าง
ทรหด ลงปลูกและฟาดไม้เรียวไถมันไม่ยั้ง

บุหลันแรม น.272-273

การไถนาโดยใช้วัวเทียมไถ

After her father's death, Chan always assists Raem to plow the field, so that it gets ready before flooding season. The daughters of other families are not supposed to do the job but transplant rice seeds and harvest rice grains instead; while the sons plow the field and remove sprouts. Chan becomes unpleasant if she is assigned to plow. She is sweet and mild. She does not like whipping a cow; the cows under her control therefore pull plough handles slowly and easily. In contrast, Raem is harsh, toughly deals with stubborn cows and never hesitates to whip them incessantly with a goad.

บุหลันแรม น.272-273

การไถนาโดยใช้วัวเทียมไถ

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง ในรูปเงา

คันทนา คุนน้ำ สายน้ำ แดดสีทอง

นับแต่เพลาเช้าแดดอ่อนเมื่อพ่อพาเขาออกไปทำนา
ในทุ่งกว้าง... พ่อเดินนำหน้าลูกชายบนคันทนาเล็ก ๆ ที่
ทอดเหยียดยาวสำหรับเจ้าพลีว คันทนาคือเส้นทางงูเลื้อย
ที่คดโค้ง เงาส่วนหนึ่งของพ่อทอดลงในคูที่มีน้ำใสไหล
เรวรี สายน้ำนี้ช่างมีชีวิตชีวา เพราะพ่อตัวสูงใหญ่
เงาของพ่อจึงข้ามพ้นไปอีกฝั่งหนึ่ง แต่เงาเจ้าพลีวจมน้ำ
ละลายสะท้อนสะท้อนอยู่ในสายน้ำที่หมุนเป็นเกลียว

ในรูปเงา น.6

จากและบรรยากาศในเรื่อง ในรูปเงา

คันทนา คุณ้ำ สายน้ำ แดดสีทอง

In the early morning with the gentle sunlight, his father takes his son to work at the spreading rice field. His father walks in front of him on the small dike stretching extensively for Phliu, his son. The dike is curved like a slithering snake. His father's shadow is partly reflected on the ditch filled with rapid clear water. The water is lively. His father is big and tall, his shadow can also be seen at the opposite side. Phliu's shadow is, however, reflected shaking in the spiral tide.

ในรูปเงา น.6

คันนา

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง ในรูปเงา

ทุ่งนา พรหมต้นข้าว ต้นตาล กอไผ่ หุ่นไล่กา

เจ้าพลีรักเช้าวันกลางฤดูฝนที่แดดยามเช้าเป็นสีทอง
เงาของพ่อจูงวัวสองตัวเดินนำหน้าเจ้าลูกชายซึ่งจูงวัวตัวเล็ก
เงาของพ่อลูกทอดยาวลงบนทุ่งนาที่เริ่มเป็นสีเขียว ต้นข้าวดู
อ่อนนุ่มเหมือนแพรวพรม ... ยามสายตะวันลอยดวงสูงขึ้น
เงาของพ่อลูกและฝูงวัวยืดยาวเช่นเดียวกับเงาต้นตาลและ
กอไผ่ที่ชายทุ่ง เงาเหล่านั้นดูเหมือนตัวตลก เมื่อเจ้าพลียก
แขนขา เงาของเขาก็เหมือนหุ่นไล่กาที่ถูกลมพัดไหว

ในรูปเงา น.7

จากและบรรยากาศในเรื่อง ในรูปเงา

ทุ่งนา พรหมต้นข้าว ต้นตาล กอไผ่ หุ่นไล่กา

The childhood is joyful. Phliu loves morning times in the rainy season with the gold sunlight. There the shadow of his father taking two cows together with his son taking a small cow is moving on the ground of the greenish field covered with rice trees as soft as silk cloth. Their shadows move harmoniously.

ในรูปเงา น.7

พรมต้นข้าว

หุ่นไล่กา

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการดูวัว ในเรื่อง ในรูปเงา

พ่อบ่นเสียดาวยัวสีหม้อใหม่ตัวหนึ่งที่มีขวัญเรียกว่า
“รักแร้แดง” และ “หับขัง” อันเป็นลักษณะวัวดีตามที่เชื่อกันว่า
มันจะช่วยป้องกันเจ้าของคนเลี้ยงให้รอดพ้นจากคดีความ
บ้านเมือง รวมทั้งปัญหายุ่งยากต่าง ๆ ได้ตลอดไป กระนั้นพ่อก็
ต้องขายมันไปเพื่อให้ได้เงินมาเลี้ยงชีพ ข้างตาร้ายก็บ่นอุบถึงวัว
สีขาวสะอาดอย่างปุยมะสม มันมีขวัญชื่อ “พิงหมอน” และ
“ขวัญยุ่งฉาง” ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยค้าหาให้คนเลี้ยงทำมาหากิน
เจริญรุ่งเรือง มันเป็นวัวที่งามสง่าและอุปนิสัยสุขุม แข็งแกร่งและ
เป็นนักสู้ที่ไม่เคยแพ้

ในรูปเงา น.14

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการดูวัว ในเรื่อง ในรูปเงา

His father complains because he regrets for a light brown cow whose two auspice marks (Th: khwan) known as Rak Rae Daeng and Hap Khang appear on the body. It is believed a lucky cow everlastingly protecting the owner against any kinds of local trouble. Nevertheless, his father eventually had to sell it to earn money for their lives. An old man Rai also regretfully complains about his previous white cow as clean as cloud whose two auspice marks called Phing Mòn and Khwan Yung Chang also appear on its body. The white cow is believed to support the owner with career prosperity. It is gorgeous, cautious and known as the incomparable fighter.

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการดูวัว ในเรื่อง ในรูปเงา

“ไ้ตัวที่อยู่บ้านช่องนี้สีกะเลียวเขียวชะวณะ ข้าเห็นมากับตาพร้อม
เอ๋ย...”

“เหลืองจุมกกระ ปะให้เอามา เขียวหน้ามอม ผอมไม่ว่า...”
พ่อเอ๋ยข้อความในตำราดูวัวอย่างเคร่งขรึม

“นั่นแหละตัวที่ข้าว่าละ พร้อมเอ๋ย...” ตาร้ายร้องส่ำทับตบเข้า
ฉาด พลังสุดยาเส้นอัดควันแน่นเข้าปอดเป็นนานราวกับจะ
บังคับควันไฟให้กระจายไปทั่วดับไต้ใส่ฟุงในห้อง ที่แบนแพบของ
แก

ในรูปเงา น.15

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการ ดูวัว ในเรื่อง ในรูปเงา

"The cow living in this village is blackish green colored. I saw it with my own eyes, Phròm..."

"[The cow with] yellow colored skin [and] nose with freckled spots can be taken. [The cow with] blackish green face despite being slim is acceptable."

His father solemnly states the words from the cow treatise book.

"That is right to the cow I mean, Phròm..." Rai confirms loudly and slaps on his knee. He inhales a tobacco long into his lung as though he is driving the smoke to run through the internal organs in his flat abdomen.

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการดูวัว ในเรื่อง ในรูปเงา

วันหนึ่งพ่อกลับมาพร้อมกับวัวตัวหนึ่งเป็นของขวัญสำหรับ
เจ้าพลีวโดยเฉพาะ พ่อบอกกับตาว่าพ่อหมายตามันไว้ตั้งแต่
ยังเป็นลูกแอมุดหัวคุดนมอยู่ใต้ท้องแม่เลยทีเดียว เจ้าของ
ไม่ต้องการมัน เพราะมันมีขวัญร้ายถึงสองแห่ง ขวัญแรกชื่อ
“ทับแถม” ซึ่งอยู่บนบ่า เชื่อกันว่าเลี้ยงไว้จะทำให้เจ้าของได้รับ
ความทุกข์หนักตลอดชีวิต ขวัญร้ายอีกแห่งของเจ้าวัวตัวนี้ชื่อ
“จำกวน” เป็นขวัญอยู่ระหว่างใต้ หัวเข้ากับข้อเท้า เชื่อกันว่ามัน
เป็นขวัญร้ายยิ่ง เพราะจะทำให้โทษกับผู้เลี้ยงถึงขนาดถูกจับกุมคุม
ขัง

ในรูปเงา น.21

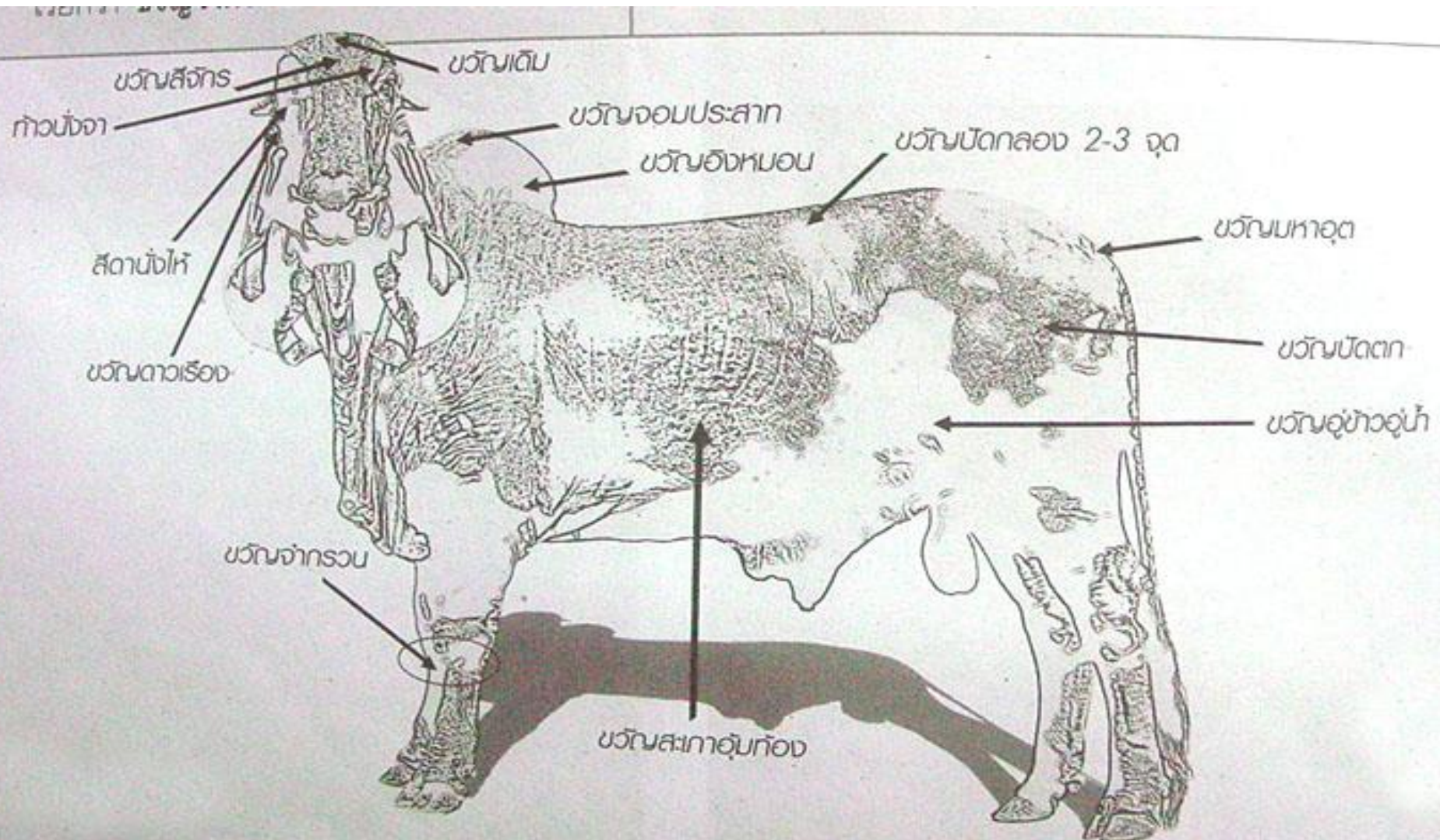

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการ ดูวัว ในเรื่อง ในรูปเงา

One day his father arrives home with a cow as a present for Phliu. He told Rai that he had expected to have the cow since it was a calf being breastfed under its mother's abdomen. The owner disliked the cow because of the two inauspicious marks shown on its body: one is called Thap Aek on the shoulder and believed to cause misery in the whole life of the owner; the other is called Cham Kuan between the knee and the ankle and believed to cause the owner end up in jail.

ในรูปเงา น.21

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัว ขวัญวัว ตำราการดูวัว ในเรื่อง
ในรูปเงา

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง แพรจันทร์

เมื่อย่าหอบท้องไข่มี่หลานซึ่งลูกเขยไม่ยอมรับว่าเป็นลูกมา
อยู่ด้วย ปู่ทวดกับย่าจึงช่วยกันหักล้างทางป้าพงให้เป็นที่น่า
ทำกินโดยไม่หวังพึ่งใคร ย่าชอบเล่าถึงคืนที่ฝูงจิ้งจอกหางแดง
มาแห่หอนอยู่รายรอบคอกวัวและเฝ้าอยู่จนค่อนรุ่ง ตอนนั้นย่า
เพิ่งคลอดพ่อฟ้าลั่นและกลืนเลือดเด็กเกิดใหม่นั้นเองที่เรียกฝูง
จิ้งจอกมา ย่ายังต้องนอนอยู่ไฟพ่อฟ้าลั่นภายในกระท่อมมุงจาก
ปล่อยให้ปู่ทวดโยนทุกสิ่งที่เป็นไม้เท้าที่มีอยู่ทั้งหมดในบ้านสุม
เฝ้ากองไฟไว้ไม่ให้ดับเพื่อป้องกันฝูงจิ้งจอกล่าพังคนเดียว

แพรจันทร์ น.6

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง แพรจันท์

When her grandmother had come with a large pregnancy of a baby refused by her husband, her great grandparents cleared the land for farming without asking anyone for help. Her grandmother always talks about a pack of red-tailed foxes howling and observing around the cattle house almost all night. At that time she had given birth to Fa Lan when the smell of newborn blood simply attracted the foxes. She stayed by fire after childbirth with her son in a palm-roofed hut; her father alone kept burning as much wooden stuff as they had to set fire preventing the foxes approaching.

แพรจันท์ น.6

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง แพรจันท์

ต่อมามีชาวบ้านอีกหลายครอบครัวตามมาอยู่ด้วยกัน
จนเป็นหมู่บ้านขยายใหญ่ออกไปเรื่อย ๆ ที่ดินถูกจับจองไปจรด
บึงน้ำใหญ่เก่าแก่ที่ชื่อบึงบัวขาว ที่นั่นมีบัวบานขาวสลับตลอด
ทั้งปี รวมทั้งบัวพื้นบ้านนานาพันธุ์ส่งกลิ่นหอมรื่นมากับสายลม
บึงนั้นแวดล้อมด้วยป่าดิบรกทึบซึ่งเป็นดงดอนใหญ่
ผืนดินตรงนั้นเหมือนดินแดนศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่เคยมีใครเข้าไปรุกล้ำ
ทุกคำเข้าป่าไฟศาลนั้นปกคลุมด้วยม่านหมอกหนาประหนึ่ง
แดนลี้ลับ มันถูกคั่นจากหมู่บ้านนางเอยด้วยทุ่งนาราบเรียบ
สุดสายตา

แพรจันท์ น.6

จากและบรรยากาศในเรื่อง แพรจันท์

Later time, a number of household families gradually moved in enlarging the village. The land up to the area of the old swamp called Bua Khao was occupied. There white lotuses bloom all year as well as various kinds of lotuses spread sweet smell in the air. The swamp is surrounded by thick forests located on a great highland; it looks like a sacred space never stepped in by anyone. All the time the great forest is covered by thick fog like a mysterious land and excluded from Thung Nang Oei village with a spreading plain rice field.

วิถีชีวิตพึ่งพาธรรมชาติ ทำนา หาอาหาร หาของใช้ ตามแหล่งธรรมชาติ

ชาวบ้านทุกคนรอบครัวมุ่งหน้าไปสู่ที่นั่น พวกเขาอาศัยจับปู
หาปลาในบึง ลุงผันพ่อของน้ำจ๋าชอบเอาแหไปทอดนกกระจาบ
ที่ทำรังเบียดเสียดจ่อแจอยู่ริมน้ำมาทอดกิน ลุงจวนกับลูกชาย
ซื้อจอมลงไปปักเบ็ดวางข่ายได้ปลากระบอกตัวกลม ๆ ขาว ๆ
มาทำปลาเค็มแดดเดียวขายตลอดทั้งปี ส่วนย่าชอบไปเก็บ
หางไหลของกอบัวมาแกงส้ม ย่าไปที่ป่าใหญ่เมื่อต้องการไม้เล็ก
ไม้น้อยมาทำฟืน ย่าจะตัดแต่เฉพาะแขนงไม้ที่หักร่วงลงมาหรือ
ต้นไม้ที่ตายแล้วโดยไม่แตะต้องไม้ใหญ่ คนอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน

แพรจันทร น.7

วิถีชีวิตพึ่งพาธรรมชาติ ทำนา หาอาหาร หาของใช้ ตามแหล่งธรรมชาติ

But every family heads to that place. They catch crabs and fishes in the swamp. Uncle Phan, the father of Cham, always casts a net to catch ricebirds in their crowded nests at the river bank for frying as food. Uncle Chuan and his son Chòm put some hooks to stretch a net and catch a large number of round white mullets for making and selling salty-dried fishes through all year. Her grandmother always takes tails of lotuses for cooking Kaeng Som (orange sour soup). She goes to the great forest whenever she needs logs as firewood. As everyone else, she cuts only the branches left fallen on the ground or the perished trees but never other big living trees.

ความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณทางยาของพืชพื้นบ้าน

เธอต้องเดินทางไกลกว่าทุกวันเข้าไปในป่าใหญ่เพื่อค้นหา ดอกข้าวสารป่าอันเป็นสมุนไพรสำคัญมาแต่โบราณ ลำต้นของมันใช้แก้ไข้ได้อย่างชะงัด

เอื้องหมายนาดอกนี้แสนจะบอบบางและขี้ง่าย ก่อนจะจากไปเธอต้องเหง้าของมันห่อชายสไบไว้เพื่อจำเป็นต้องใช้มัน พอกสะเก็ดือเจ้าตัวน้อยเพื่อแก้อาการในท้องในไส้ (โรคท้องมาน)

สรรพคุณของกระวานนั้นมากมาย มันช่วยขับลมแก้ปวดท้อง แก้ไข้ปวดหัว ทั้งแก้ไข้และแก้เจ็บคอได้ด้วย

แพรจันทร น.94-95

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง เหตุแห่งเสน่ห์หา

ทุ่งนาและต้นตาลในถิ่นเพชรบุรี

เมื่อแม่ไปต้อนฝูงวัวของนายจ้างซึ่งเป็นกำนันแห่งตำบล
หุบเสลา ทิดเด่นยืนร่ำงสูงกำยำของเขาอยู่บนกลุ่มใบตาล
ชะม๊กเขม้นใช้ไม้ نابคู่ยาวนวดวงตาลโตนดทิ้งออกออกมา
ใหม่ เพื่อจะได้ใช้มีดปาดตาลปาดส่วนปลายเพื่อให้ น้ำตาลไหล
ออกมา นั้นเป็นยามตะวันตกย่ำค่ำคล้อย หมู่ต้นตาลทอดเงา
ยืดยาวเดี่ยวดายท่ามกลางแดดฤดูหนาวอ่อนโรยหม่นคลุมทุ่งนา

เหตุแห่งเสน่ห์หา น.9

ฉากและบรรยากาศในเรื่อง เหตุแห่งเสน่ห์หา

ทุ่งนาและต้นตาลในถิ่นเพชรบุรี

When his mother flocks the cow herd belonging to the chief of Hup Salao village, Thit Den, with his stout body, stands among the pile of palm leaves, enthusiastically threshing new palmyra trunks with a pair of wood sticks in order to cut the end of palms with a knife to let sugar liquid out. It is late afternoon in which palm trees are reflected in shadow stretching lonely under the sunlight covering the whole rice field in the weary winter.

เหตุแห่งเสน่ห์หา น.9

ทุ่งนา ต้นตาล คนปีนพะองเพื่อเก็บน้ำตาล

วิถีชีวิตท้องถิ่น การทำน้ำตาลเมืองเพชร

ทุ่งนาและต้นตาลในถิ่นเพชรบุรี

แกเอน้ำตาลหัวลมมาส่งอีกอักโข น้ำตาลหัวลมคือน้ำตาลที่มีรสชาติหอมกลมกล่อมที่สุดของปี เป็นน้ำตาลรุ่นแรก ๆ ที่เก็บได้จากต้นตาลทันที ลมหนาวพัดล่องทุ่งในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม เหมาะแก่การทำขนมหวานต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง อันที่จริงอาชีพทำน้ำตาลโตนดสำหรับคนเพชรบุรีนั้นสามารถทำได้ไปจนถึงเดือนเจ็ดเดือนแปด แต่ความจริงก็คือพอตกถึงเดือนห้าวแล้ว น้ำตาลจะไหลออกมามากและมักจะมีรสเปรี้ยว คนมีเงินมักซื้อน้ำตาลหัวลมใส่ปีบใส่ไหไว้กินทั้งปี

เหตุแห่งเสนาหา น.17

วิถีชีวิตท้องถิ่น การทำน้ำตาลเมืองเพชร

ทุ่งนาและต้นตาลในถิ่นเพชรบุรี

She delivers a large amount of Nam Tan Hua Lom (early-harvested sugar). Nam Tan Hua Lom tastes and smells the best in year and is harvested early from palm trees. Cold wind comes to the field during December and January which is the good time for cooking a variety of desserts. The palm industrial labor for Petchaburi people can be done until the seventh to the eighth months. But, actually, in the fifth month, sugar liquid flows much and tastes quite sour, the rich therefore buy and preserve Nam Tan Hua Lom in a jar for all year

เหตุแห่งเสน่ห์หา น. 17

วิถีชีวิตท้องถิ่น การทำน้ำตาลเมืองเพชร

การทำความสะอาด รมกระบอกลด

ยายหุ่มนั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้ผลิตน้ำตาลที่ซื่อสัตย์ แก่ไม่
แอบผสมน้ำตาลทรายหรือใส่ผงฟอกขาว ใส่เปลือกพะยอม
แต่พอให้น้ำตาลหอมหวานกลมกล่อม แก่พิถีพิถันในวิธีทำ
ทุกขั้นตอน แกรมควันกระบอกลดที่ทำด้วยไม้ไผ่จนแห้ง
สนิทจนหอมกลิ่นไม้ไผ่ แก่ไม่ยอมใช้กระบอกลดพลาสติก
เหมือนคนอื่น ทั้งที่มันสะดวกและเบากว่าเวลาสะพายบา
ขึ้นต้นตาล

เหตุแห่งเสนาหา น.17

วิถีชีวิตท้องถิ่น การทำน้ำตาลเมืองเพชร

การทำความสะอาด ร่มกระบอกลด

Grandmother Rum is known as an honest sugar maker who never mixes white sugar or bleach as a secret ingredient, but puts some shorea bark for properly sweet taste and fragrance instead. She works meticulously in every process; she smokes and dries bamboo flasks of sugar until it smells of bamboos nicely. She never uses a plastic flask like other people although it is more comfortable and lighter especially when carrying on shoulder and climbing up palm trees.

เหตุแห่งเสน่ห์หา น.17

วิถีชีวิตท้องถิ่น การทำน้ำตาลเมืองเพชร

การเคี่ยวน้ำตาล

การรมกระบอกตาล

วิถีชีวิตท้องถิ่น ชนมาจากตาลโตนด

ชนมจาวตาล

เมื่อฤดูหนาวมาถึงลูกตาลดิบ ๆ ก็จะมีสุกจ๋า ผิวของมันเปลี่ยนจากสีน้ำตาลคล้ำปนด้วยสีส้มแกมทอง มันหล่นตลบตบจนเกลื่อนพื้น เปลือกแข็ง ๆ แตกแยะออกทำให้เห็นเนื้อข้างในเป็นสีเหลืองอร่ามดังทองคำ ส่งกลิ่นหอมหวานไปทั่วดงตาล ลูกตาลสุกไม่มีราคาค่างวดใดมากนัก มีบ้างที่แม่ค้าขอรับซื้อไปทำขนมตาลขายในตลาด แต่มันจะเป็นสินค้ามีราคาก็ต่อเมื่อข้างในเมล็ดแก่จัดจนมีจาวขาว ๆ งอกออกมาจนเต็ม คนทำตาลก็จะปอกเมล็ดออกเพื่อขายจาวตาล... จาวตาลชุบแป้งทอดนั้นทั้งหวานและมัน และผู้คนก็ชอบซื้อหากิน

เหตุแห่งเสนาหา น.94

วิถีชีวิตท้องถิ่น ขนมหจกตาลโตนด

ขนมหจกตาล

The skin changes from gold dark brown. The palms are left scattered on the ground with their cracked rough skins revealing the yellow colored content like gold and the sweet smell through the farm. Ripen palms are quite valueless but are sometimes bought by merchants for making toddy palm balls for sale at the market. They would, however, be valuable if the seeds in the palms are so well ripen that white pulp fully emerges; then the palm labors remove the seeds and sell the pulp. Fried pulp tastes sweet, yummy and favorable for people.

เหตุแห่งเสน่ห์หา น.94

วิถีชีวิตท้องถิ่น ขนมหอมจากตาลโตนด

ขนมหอมตาล

ขนมหอมตาลที่เพชรบุรีนั้น บ้านไหน ๆ ก็รู้จักทำกินกัน แต่จะทำให้เนื้อนุ่มฟูน่าอร่อยก็ยากอยู่ ยายห่มทำขนมหอมตาลโดยไม่ใส่ผงฟูหรือยีสต์ แต่กรองเอาเนื้อตาลสุกผสมแป้งไป ตากแดดจนเนื้อตาลขึ้นฟูเต็มหม้อ น้อยคนนักที่จะทำได้อร่อยอย่างแก บุญรอดเรียนรู้สูตรลับจากแก แล้วไม่นานก็ได้ชื่อว่าทำขนมหอมตาลได้อร่อยเป็นที่หนึ่ง นายเอกรัตน์นั้นตั้งใจไม่เว้นวายทีเดียว

เหตุแห่งเสนาหา น.94

วิถีชีวิตท้องถิ่น ขนมหจากตาลโตนด

ขนมหตาล

In Petchaburi province, even though people know well and make toddy palm balls, soft and fluffy balls can rarely be made. Grandmother makes toddy palm balls without baking powder or yeast. She filters ripen palm flesh to be mixed with flour and dried in the sun until it gets fluffy filling the cooking pot; very few people can cook as well as her. Bunròt learnt the private recipes from her and became well-known as the expert of making toddy palm balls soon which are much impressed by Mr. Ekkarat

เหตุแห่งเสน่ห์หา น.94

วิถีชีวิตท้องถิ่น ขนมหอมจากตาลโตนด

ขนมตาล

แดนก็ชอบดูแม่ทำขนมตาล วันนั้นเขาเห็นแม่แบ่งขนมตาลที่จะนึ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกห่อกับใบตาลโดยยายห่อมัดตัดเอาใบตาลสีเขียวอ่อนหอมละมุนมาพันเข้านิ้วมือสีนี้วโดยแกจะงอนิ้วโป้งแยกไว้ต่างหาก แกพันใบตาลทีละชั้นให้ทับกันแน่นหนาโดยไม่มีรอยแยก แล้วก็สอดปลายช้อนเงือกส่วนใบที่เหลือให้แน่นสนิท บุญรอดหยอดขนมตาลสีเหลืองฟูลงไปในกระทกรูปสวยนั้น เมื่อสุกขนมจะหอมใบตาล แดนมีความสุขที่จะและเล็มเนื้อขนมสุกใหม่ ๆ ซึ่งยังร้อนและหอมกรุ่น

เหตุแห่งเสนาหา น.94

วิธีชีวิตท้องถิ่น ขนมจากตาลโตนด

จาวตาลเชื่อม

ขนมตาล

วิถีชีวิตท้องถิ่น ภาษาถิ่น

“เอ็งมีจุมกที่หน้าเกรงขาม ซองรูอันกว้างของมันเหมาะแก่การดูดพลังของโลกเข้าไปสู่ภายใน เอ็งจะต้องเป็นคนที่มิละลังเด็ดเดี่ยว” แกพูดด้วยภาษาถิ่นเมืองเพชร เพ่งพิศจุมกที่พะเยิบพะยาบเพราะหญิงชราทำให้แม่ตื่นเต้นจนต้องหายใจแรง... ดวงตาของแกมีรอยยิ้ม

ทิดเด่นสั่งไว้ว่าเมื่อรับโทรศัพท์ให้พูดเป็นภาษากลางเพื่อความสุภาพอันเป็นสากล แต่วันแรกที่นายเอกรัตน์โทรศัพท์มาและยายหุ่มเป็นคนรับสาย แทนที่จะพูดว่า “ฮัลโล” หรือ “สวัสดีค่ะ” อย่างที่ลูกชายสั่ง แกกลับร้องว่า “เฮอะ จำผูดอะไรว่าแรงแรงดี” ประโยคนั้นหมายถึงให้อีกฝ่ายพูดเสียงดัง ๆ เมื่อได้ยินนายเอกรัตน์ก็ถึงกับหัวเราะกลิ้ง

วิถีชีวิตท้องถิ่น ภาษาถิ่น

“บอกหน่อยสิว่า ทำไร คุณหนูซงถึงจำผุดกับข้าสักคำ...”

“ผีต้องผุดสำเนียงกรุงเทพฯฯ นั้นแหละคุณซงถึงจะผุดด้วย...”

บุญรอดตอบ

“ผุดกรุงเทพฯ...” ชายหนุ่มครางคล้ายระเหี่ยเปลี่ยใจ “มันคุ้นลิ้นไม่
เลยนี่...”

“ก่อนไม่เห็นมันจำยากเย็นอะไร จันก่อนยังผุดด้าย” แล้วบุญรอดก็พูด
ด้วยสำเนียงกรุงเทพฯฯ เพี้ยน ๆ แบบของหล่อนให้เขาฟังอย่างฉาดฉาน

แต่ทันใดบุญรอดก็ร้องขึ้นเป็นภาษาหุบเสลา

“หมดกินน้ำตาลในโกมด จันซงกาแพให้คุณผู้ชายได้ไม่...”

“เธอหมายถึงหมดกินน้ำตาลในโกหมด ใช่ไหม...” นายเอกรัตน์
ทวนคำด้วยภาษากลางพลงหัวเราะชอบใจเห็นพื้นเรียงสวย

เหตุแห่งเสนาหา น.15, น.51

รัก ผูกพัน บุปผา ธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ

เรื่องแพรจันท์ - ยายมอญ รักและผูกพันกับท้องฟ้า
แห่งหมู่บ้านนางเอยจนตั้งชื่อลูกชายตามปรากฏการณ์
ธรรมชาติว่าฟ้าลั่น

ยายมอญ...ย่าผู้ปากร้าย กล้าหาญบ้าบิ่นหากผูกพันอยู่กับ
ท้องฟ้าแห่งหมู่บ้านนางเอยอย่างฝังจิตฝังใจก็เห็นดีด้วย
เห็นชอบด้วย ...คืนที่พ่อของแพรจันท์เกิดมีพายุฤดูร้อนไหมฮือ
ฟ้าคะนองจนแผ่นดินสะเทือนเลื่อนลั่น ย่าคิดเอาเองว่าฟ้ารับรู้
การเกิดของพ่อ ย่าเชื่ออย่างนั้น ย่าจึงตั้งชื่อพ่อว่าฟ้าลั่น...

ยายมอญอธิษฐานตอนใกล้ตายว่าขออยู่เฝ้าแผ่นดินหมู่บ้าน
ทุ่งนางเอย

บัดนี้ย่ารู้ว่าย่ากำลังจะตาย ย่ากำลังหมดสิ้นแม้แต่เรี่ยวแรงที่จะหายใจ
มันทำให้ย่าแปลกใจมากกว่าจะตกใจ ย่าไม่ได้เป็นห่วงแพรจันทร์เพราะรู้ว่า
หลานสาวโตพอที่จะรักษาตัวรอด สิ่งที่น่าเศร้าสำหรับย่าก็คือการต้องจาก
ถิ่นฐานบ้านนางเอยอันเคยคุ้นนี้ไปต่างหาก ย่าให้อาวรรณเงาไม้สายน้ำ
หมู่เมฆยามค่ำซึ่งเจียบงัน ทุ่งนาสีทองที่เปียกชุ่มด้วยน้ำค้าง เสียงกระซิบและ
กลิ่นหอมของดอกบัวขาวในสายลมจากบึงที่สลัวมัวหม่นด้วยไต้หมอก
สายหมอกทุกคำเข้าทำให้ที่นั่นลึกลับอยู่เสมอ

ทำไมย่าไม่ตั้งความปรารถนาที่จะไม่จากไปไหนบ้างเล่านะ ย่าคิด
วนเวียนเช่นนั้น กอดเสื้อกันหนาวของลูกชายไว้แน่นแล้วก็หลับไปแสนนาน

ตัวละคร

แพรวจันทร์ รักและผูกพันกับหมู่บ้านนางเอย

เหมือนหมู่บ้านเมฆ เหมือนสายลมต่างก็มีภาษาของมัน นานวันเข้า แพรวจันทร์ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติแห่งบ้านทุ่งนางลอย เธอมีความสุขมากขึ้น เธอชอบช่วยเด็กเลี้ยงวัวต้อนวัวข้ามลำห้วย ท่ามกลางแสงแดดยามเย็น สายน้ำแตกกระจายเป็นสีเงิน เธอช่วยไล่ฝูงนกกระจาบทองในทุ่งข้าวที่กำลังสุกให้บินพริ้วขึ้นเป็นเส้นสาย คดโค้ง เจ้านกตัวเล็กปากแหลมเหล่านั้จะจิกกินนํ้านมข้าวให้เมล็ด ข้าวลีบเล็กจนเกือบหมดทั้งแปลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว นั่นคือทุกข์หนักของชาวนา แต่ฤดูหนาวกำลังจะมาถึงและทำให้เธอมีความสุข เสียงลมหนาวครวญครางอ้ออึ้งโอบล้อมหมู่บ้าน ฤดูหนาวทำให้ดวงจันทร์ยิ่งสุกสว่าง

ตัวละคร

แดน เติบโตท่ามกลางธรรมชาติในหมู่บ้านหุบเสลา เล่นของที่มี
อยู่ตามธรรมชาติ

ความสุขของแดนแปลกกว่าเด็กอื่น เขาชอบฟังเสียง
ลูกไม้ที่เขาโยนลงน้ำดังต่อเนื่องเหมือนเสียงดนตรี
ลูกมะม่วงหาวมะนาวโห่ให้เสียงจ๋อมกังวานใส ดอกกระถิง
นั่นให้เสียงทุ้มกว่า หมากร่ำหมากร่ำแดงเสียงเหมือนฝน
โปรย เหมือนเขาโยนด้วยจังหวะที่ต่างกัน บทเพลงแห่ง
สายน้ำและลูกไม้ก็เปลี่ยนท่วงทำนองไป...เด็กน้อยก็นิ่งฟัง
ด้วยความตั้งใจ

เหตุแห่งเสนาหา น.89

พลีว์ รัก ชื่นชมและเห็นความงามของธรรมชาติเสมอ แม้ยาม
เขามีภารกิจเร่งรีบ

ฝูงว้าวัววิ่งกันฝุ่นตลบ มันทุ่มหน้าเข้าสู่ดินสันดอนทรายอุ่นระอุ
ตะบองเพชรพุ่มทรงสวยแปลกเกาะกันเป็นกลุ่ม เป็นพุ่มสลัดแนวกันไปมากับ
ดงต้นสลัดไผ่สีเขียว เมื่อมองซ้ำเด็กหนุ่มให้รู้สึกถึงความงามอันแตกต่างของ
พรรณไม้ประดับนั้น มีมะกอกป่าต้นใหญ่มะขามโบราณยืนต้นมหิมา
น้ำเกรงขาม กุ่มบกเพิ่งแตกยอดใหม่ทำให้ป่าทั้งปาร์มรินน่านอน

เจ้าพลีว์อยากแวะเก็บเม็ดมะกล่ำตาวัวที่หล่นเรียงรายอยู่ตามพื้น
เหมือนเพชรพลอย ดงดอนแห่งนี้ช่างลึกลับ ลางที่นางไม้คงกำลังแอบเล่นร้อย
สร้อยกำไลมือกันอยู่ และคงตกใจเสียงฝูงว้าวัวอีกทีก็จึงตกใจหนีไป ไม่ไยดี
สร้อยข้อมือเม็ดมะกล่ำหลากสีอีก

พลีวชมพู

ด้วยหัวใจช่างฝัน จู่ ๆ เจ้าพลีวนีก็อยากเก็บเพชรพลอยแห่งป่าไว้
สักกำมือเพื่อหญิงสาวสักคน... หญิงสาวสักคนอย่างนั้นหรือ
ความคิดเช่นนี้เกิดขึ้นได้อย่างไรกันนะ เจ้าหนุ่มให้่งงันและเขินอาย
เขาออกวิ่งไปโดยเร็วเพื่อหลีกหนีความคิดฝันอันพิกลของตน ไปอ่อน
ของต้นสนูป่าเป็นสีม่วงสวยเด่นในแสงแดดยามบ่าย เจ้าพลีวอยากจะ
หยุดชมเชยมันสักครู่ แต่เขาก็ต้องเปลี่ยนใจลืมตัวเมื่อเงยหน้าขึ้นเห็น
ต้นสามสิบทอดช่อระย้า ดอกเล็กสีขาวของมันเบียดกันแน่นราวมาลัย
ดอกมะลิ ใครกันล่ะที่มาร้อยเรียง นางไม้ นั่นแหละ เจ้าพลีวบอกตัวเอง

ในรูปเงา น.43

โครงเรื่อง : ธรรมชาติเป็นคู่ความขัดแย้งในเรื่อง

โครงเรื่องในแฟรจันท์ : ธรรมชาติ VS ทุนนิยม

ทุนนิยมเข้ามารุกราล้ำ สร้างผลกระทบให้กับวิถีชีวิตดั้งเดิมที่ผูกพันและพึ่งพาธรรมชาติ

ยุคสมัยกำลังเปลี่ยนแปลงไป เด็กรุ่นเดียวกับเธอไปเรียนหนังสือในเมือง แ่นนรถประจำทางทุก ๆ ชั่วโมงสาวไปทำงานที่กรุงเทพฯ กันมากขึ้น นาข้าวเปลี่ยนเป็นนาทุ่งแจ้งว่างสุดตา นาเกลือของนายกเทศมนตรีก็รุกราล้ำเข้ามาจนมองเห็นอยู่ลิบ ๆ ปัญหาน้ำเสียน้ำกร่อยกลายเป็นเรื่องเลวร้ายที่ชาวนาต้องเผชิญ นาน้ำลุ่มแทบไม่เหลือต้นข้าวให้เก็บเกี่ยวเพราะน้ำกร่อยเค็มนั้นร้อนจนทำให้ต้นข้าวเปื่อยขาด

แฟรจันท์ น.16

โครงเรื่อง : ธรรมชาติเป็นคู่ความขัดแย้งในเรื่อง

โครงเรื่องในแพรวจันทร์ : ธรรมชาติ **VS** เทคโนโลยี
การใช้เครื่องจักรเข้ามาแทนที่วิถีการผลิตแบบดั้งเดิม

เขาเป็นคนถิ่นอื่น เป็นคนหนุ่มที่เบื่อการดำนาถอนกล้า จึงไปหัดขับ
รถไถนาและรถเกี่ยวข้าวเป็นอาชีพหลัก รถคันใหญ่ๆ มุ่งงามเหมือนแมงมุมมี
เครื่องเคราซับซ้อนทั้งเลอะเทอะไปด้วยดินโคลน มันเคลื่อนที่เหมือนสัตว์
ประหลาดที่มีกรงเล็บเป็นวงล้อแหลมคม บดขยี้ผืนดินให้แหลกยับเป็นแนว
ยาวเหมือนรอยเลื่อยของพญาญักซ์ เป็นสิ่งแปลกปลอมที่น่ากลัวสำหรับ
ทุ่งนาซึ่งเคยเงียบสงบ ผืนดินกว้างใหญ่ราบเรียบซึ่งฝูงสัตว์เลี้ยงเคยได้
ท่องเที่ยวหากินหญ้าอ่อนที่งอกอยู่ใต้ซังข้าวสำราญใจบัดนี้เต็มไปด้วย
รอยแผลอันบาดลึก...

แพรวจันทร์ น.19

โครงเรื่อง : ธรรมชาติเป็นคู่ความขัดแย้งในเรื่อง

มนุษย์ผู้รักธรรมชาติ **VS** มนุษย์ผู้นิยมความทันสมัย

“แต่รถไถนาแพงมากไม่ใช่หรือจ๊ะ” หญิงสาวถามเสียงเบา

“ก็ไม่ถึงล้านหรอก เราไม่ต้องจ่ายเขาหมดเลยก็ได้ ใช้วิธีผ่อนเอา”

“เสียดอกเบี้ยยแพงมากไหมพี่” เสียงเธอเบาลงไปอีก เหมือนจะรู้สึกอ่อนใจ
เสียมากกว่า

“ก็ต้องเอาที่นาไปจำนองธนาคารรถส. เอาเงินสดออกมา
ย่ายกนาให้แพรจันทร์หมดแล้วใช้ไหม” ย่าที่เกือบจะหลับอยู่แล้วยังอุตส่าห์
ได้ยินคำถามนั้น หัวใจเต้นแรงขึ้น รู้สึกแน่นหน้าอกจนแทบหายใจไม่ออก
ย่านิ่งรอฟังคำตอบ แต่แพรจันทร์ก็นิ่งเงียบไปนานทีเดียว

แพรจันทร์ น.30-31

กลวิธีทางวรรณศิลป์

เงาจันทร์ใช้ธรรมชาติขบเน้นความรู้สึกของตัวละคร

ความรักที่พลีมีต่อพ่อ

สำหรับเจ้าพลีแล้ว พ่อก็คือต้นโสนที่ออกดอกดก
สะพรั่ง เพื่อบูชาทุ่งนาหน้าเกี่ยว และวิญญาณของโสนก็
เป็นหนึ่งเดียวกับท้องทุ่ง ดังนั้นมันจึงเลือกที่จะมีดอก
สีเหลืองกลมกลืนไปกับรวงข้าว วิญญาณชาวนาของพ่อก็
เป็นหนึ่งเดียวกับผืนดินทำกิน

ในรูปเงา น.48

กลวิธีทางวรรณศิลป์

เงาจันทร์บรรยายธรรมชาติสอดคล้องไปกับอารมณ์ตัวละคร

นับจากนั้นความเศร้าอันลึกซึ่งบางอย่างครองใจบุญรอดไว้
มันแผ่ซ่านปนเปออยู่ในบรรยากาศของฤดูหนาวที่ปีนี้หนาวเสียจนอกใจ
เหมือนร้าวราน มันเป็นความรู้สึกแรกที่หล่อ่นเพ็งเคยรู้จัก หล่อนเห็น
ความเศร้าอยู่ในสายหมอกเลื่อนและแสงเดือนฉาย ทุ่งนาหลังการ
เก็บเกี่ยวถูกห่มคลุมในความเว้งว่าง ในดวงตาของเจ้าลูกว้าก็ช่างแสน
เศร้า แม้แต่เปลวไฟฟางที่กรุ่นไฟในยามค่ำก็โอบอุ้มให้ทั้งหมู่บ้านอยู่
ในความเศร้าอันไร้ถ้อยคำ หัวใจหล่อ่นโศกแต่ละคืน ลมหนาวพัดแรง
เหมือนคนครวญครางวังเวงใจ ตันตาลแต่ละต้นเงียบงันอยู่ในความ
เดียวดายของมัน

เหตุแห่งเสนาหา น.21-22

กลวิธีทางวรรณศิลป์

ตัวละครจะมีนัยเปรียบเทียบและเปรียบต่างกับธรรมชาติ

ใคร ๆ ก็เรียกหล่อนว่าอีแหม แม่บอกว่าชื่อนี้เหมาะกับหล่อนนัก เพราะหล่อนเกิดในคันท้างแหมที่จันทร์เสี้ยวเรียวบาง ทางเดินในท้องทุ่งมีดสนิททำให้หมอต้าเฒ่าเดินทางลำบาก กว่าจะมาถึงแม่หล่อนก็เจ็บปวดเจียนตาย หล่อนยังตัวดำอีกด้วย ดำเหมือนถ่านที่ใช้หุงข้าวอย่างไรงี้ก็อย่างนั้น ผิดกับจันทร์พี่สาวของหล่อนที่ขาวผุดผ่องและพักรตร์พริ้งดังดวงเดือน แม่ยังบอกอีกว่าปัญหาของหล่อนไม่ได้อยู่ที่ความขี้ริ้ว แต่อยู่ที่ความโง่ดักดาน

บุหลันแหม 267

คุณเฟื่องนั้นสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง เธอผอมเพรียวเหมือนหน่อไม้ ผิวขาวเผือกเหมือนแป้งแห้ง ๆ ผมดัดเป็นลอนงาม สวมใส่เสื้อผ้าหลากหลายแบบงดงามเหมาะสม เธอมีกิริยาที่อ่อนหวานน่าชมอยู่เสมอ วงสนทนายามบ่ายของพวกผู้หญิงยกให้เธอเป็นหัวหน้าในทันที

บุหลันแหม 275

กลวิธีทางวรรณศิลป์

ตัวละครจะมีนัยเปรียบเทียบและเปรียบต่างกับธรรมชาติ

บุญรอด สาวคนชื่อขี้ริ้ว จิตใจงาม รักผืนดินและ
วิถีชีวิตชาวสวน

แม่ไม่ใช่คนสวยสักนิด จมูกใหญ่เกินไปเหมือนแนวเขาสูง
เด่นซึ่งทอดยาว ไม่สอดคล้องกับส่วนอื่นใดของใบหน้า รูจมูกก็กว้าง
เหมือนโพรงถ้ำมืด ๆ แม่พ่นลมหายใจแรงจนเป็นที่เลื่องลือแกม
ล้อเลียนรังเกียจของบุคคลทั่วไป คิ้วปรกคกหนาร่มครีมน้อยเหนือ
ดวงตาที่อยู่ชิดกันราวกับเชือกเส้นยาวที่ทำด้วยขนหุยกหุยก ยายหุ่ม
เป็นคนเดียวกระมังที่พอใจร่างเล็กเพรียวซึ่งเคลื่อนไหวได้แคล่วคล่อง
ราวกับวิญญาณของแม่เป็นส่วนหนึ่งของสายลม

เหตุแห่งเสนาหา น.10

กลวิธีทางวรรณศิลป์

ตัวละครจะมีนิสัยเปรียบเทียบและเปรียบต่างกับธรรมชาติ

คุณชงโค สาวท้องถิ่นผู้ชิงชังความล้าสมัยของบ้านเกิดและ
กระหายจะมีชีวิตทันสมัยแบบชาวเมือง

คุณชงโคไม่มีเวลาไต่ถามตัวเองมากนักเกี่ยวกับเรื่อง
ความรัก เธอรักความสะดวกสบายและความมีหน้ามีตา ชอบสำเนียง
ของคนกรุงที่ไม่เหน่อเพี้ยนอย่างคนในทุ่งนี้ ตัวเธอเองแม้จะไปอยู่กรุง
เพียงช่วงสั้น ๆ แต่ก็แสรังทำเป็นลืมภาษาถิ่นเดิมเสียจนสิ้น แม้ว่ามัน
จะแสนยากที่คนเราจะทิ้งสำเนียงเดิมที่ตนเคยพูดมาแต่อ่อนแต่ออก
ได้อย่างหมดจด

เหตุแห่งเสนาหา น.13

กลวิธีทางวรรณศิลป์

การสืบทอดขนบวรรณศิลป์โดยบรรยายบทอัศจรรย์ด้วย
ธรรมชาติ : บทอัศจรรย์ระหว่างติดเด่นกับบุญรอด

หล่อนรู้สึกว่าตนเองถูกดึงให้ตกลงท่ามกลางบึงบัวบาน สายบัวนับร้อย
ซึ่งอันที่จริงคือนิ้วมือ แขนขาของชายหนุ่มรัดรั้ง โลมได้ทั้งเกาะเกี่ยวหล่อน
แนบแน่น มีสายบัวสายหนึ่งที่แข็งแรงปานงูใหญ่รัดหล่อนไว้ราวกับหล่อนคือ
เหยื่อที่มันพยายามจะกลืนกิน แล้วหล่อนก็รู้สึกเหมือนแมลงภูตัวใหญ่อีก
หลายตัวต่อยหล่อนเข้าที่เนินอก อีกทั้งในที่เร้นลับซึ่งยังไม่เคยถูกใครล่วงล้ำ
หล่อนก็ถูกมันต่อยเข้าซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างถนัดถนี้ หล่อนเจ็บแปลบจน
ครวญคราง แต่ที่สุดแล้วดอกบัวทั้งหลายก็เคลื่อนเข้ามาปกคลุมเรือนร่างของ
หล่อนด้วยกลีบอันละมุน กลิ่นหอมอันศักดิ์สิทธิ์ประหลาดล้ำให้หล่อนเย็นชาน
ซึ่งทรวงลึกสุดลึกจนร่างกายสั่นสะท้าน...

เหตุแห่งเสนาหา น.59

กลวิธีทางวรรณศิลป์

การสืบทอดขนบวรรณศิลป์โดยบรรยายบทอัศจรรย์ด้วย
ธรรมชาติ : บทอัศจรรย์แรกกับครูใหญ่

มือเขาร้อนเหมือนไฟ ทุกอย่างของเขาร้อนเหมือนไฟและมัน
แผดเผาหล่อน หลอมละลายหล่อน ดูดกลืนหล่อนตลอดทั่วร่าง
เหมือนมีพายุลูกประหลาดพัดผ่านฟากสวนแห่งนั้น และมันได้หอบกลีบ
ดอกดาวกระจายปลิวว่อนขึ้นเหมือนผีเสื้อสีเหลืองรายรอบกายหล่อน
แต่หล่อนไม่มีเวลาจะชื่นชมกับความสวยงามของผีเสื้อฝูงนั้น เพราะ
พายุลูกใหม่กระหน่ำใส่หล่อน กระแทกกระทั้นใส่หล่อนอย่างต่อเนื่องจน
โลกทั้งโลกปั่นคลั่ง...

บุหลันแรม น.278

ความหมายของธรรมชาติ

ความหมายของธรรมชาติที่ปรากฏในงานเรื่อง บุหลันแรม
ในรูปเงา เหตุแห่งเสน่ห์หา และแพรวจันทร์

- ❖ ธรรมชาติคือผู้ให้กำเนิด หล่อเลี้ยงสรรพชีวิต
- ❖ ธรรมชาติคือบ้าน คือเรือนตาย
- ❖ ธรรมชาติคือผู้ปลอบโยนให้คลายเศร้า เป็นเพื่อนยาม
มนุษย์ทุกข์ใจ ว้าเหว่
- ❖ ธรรมชาติคือความงามอันน่ามหัศจรรย์

ความหมายของธรรมชาติที่พบในงานของเงาจันทร์ สอดคล้องกับ
แนวคิดของโรแมนติกในหลายประเด็น

ความหมายของธรรมชาติ

ธรรมชาติในงานของเงาจันทร์ กับแนวคิดโรแมนติก

- ❖ การเทิดทูนบูชาธรรมชาติ
- ❖ การสำนึกในความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ
- ❖ การสำนึกในบุญคุณของธรรมชาติที่หล่อเลี้ยงชีวิต
- ❖ ความรักและหวงแหนธรรมชาติเพราะเห็นว่า

ธรรมชาติคือความสวยงาม มีคุณค่าต่อจิตใจมนุษย์

❖ ความเจริญของสังคมสมัยใหม่เป็นสิ่งที่มาрукได้
ทำลายธรรมชาติและสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างคนกับ
ธรรมชาติ

ความหมายของธรรมชาติ

ธรรมชาติในงานของเงาจันทร์ผสานกับความเชื่อท้องถิ่น

คนเคารพธรรมชาติ ธรรมชาติคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีอำนาจในการ
บันดาลให้พืชผลดีหรือไม่ดี ดังนั้นมนุษย์ต้องยกย่องและ
อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ

เมื่อข้าวตั้งท้อง จะมีพิธีเชิญขวัญแม่โพสพ

ขวัญเอ๋ย...เชิญขวัญเจ้าแม่มา แม่โพสพที่ลูกบูชาจง
มารับเครื่องเซ่นไหว้ ลูกตั้งใจจัดหามาให้แม่ขวัญฟ้าอภัย
ขอจงอำนวยสุข ขอให้ลูกพ้นทุกข์พ้นภัย ให้แม่ดูแลต้นข้าวให้
ฝักรวงฝักใหญ่ ขวัญแม่เอ๋ยอยู่ที่ใดโปรดมาสถิตในผืนนา
เป็นมิ่งขวัญแหล่งหล้า ให้สายน้ำต้นกล้าอุดมร่มเย็น

ความหมายของธรรมชาติ

ธรรมชาติในงานของเงาจันทร์ผสมกับความเชื่อท้องถิ่น

ตัวละครที่รักและผูกพันกับธรรมชาติมากๆ เมื่อตายไป
กลายเป็นวิญญาณ(ความเชื่อเรื่องผีของไทย) ที่พิทักษ์บ้านเกิด
พิทักษ์ธรรมชาติในถิ่นที่อยู่ของตัวเอง

ยายมอญ

ตาย

ผียายมอญ

ฟ้าลั่น

ตาย

เสื้อสมิง

แพรจันทร์

ตาย

พรายแพรจันทร์

ยายมอญนั้นแหละตัวการใหญ่ ช้องสุมเรียกร้องพวกผีทุ่งให้
ทำร้ายฟาร์มของเสียปิ้งที่บุกรุกที่บ้านนางเอย...พวกผีก็พากัน
ร่วมมือร่วมใจ เรื่องนี้ข้าต้องยกนิ้วให้ยายมอญเหมือนกัน
ความรักที่มีต่อลูกหลานบ้านเกิดอย่างจริงใจนั่นเอง ทำให้มัน
ชนะใจพวกผีซึ่งตามปกติต่างคนต่างอยู่ให้มารวมใจเป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกันได้สำเร็จ ...คือนั่นสิ่งที่ข้าทำคือก็คือสร้างกำแพง
ความมืดซ้อนบ้านนางเอยไว้ ปู่บึงรวมกำลังกันบังคับทะเลให้
พาฝนมาตกหนักแบบไม่ลืมหูลืมตา ผีโขมดในป่าใหญ่รอบบึง
บัวขาวขึ้นไปชี้หลังนายตำรวจทุกคน และทำให้หมาฝรั่งพวกนั้น
ตื่นกลัวจนแยกแยะอะไรไม่ได้

ขอบคุณค่ะ